

Oplæg Dansk Sociologiforening d. 7/3 2017

Angsten for provinsen

Helle Nørgaard

Drømmen om at bo på landet

- årsager til flytninger fra by til land og hvorfor nogle folk flytter væk igen

STATENS BYGGEFORSKNINGSINSTITUT
AALBORG UNIVERSITET KØBENHAVN

Oplæg Dansk Sociologiforening d. 7/3 2017: Angsten for provinsen

Realdania finansieret
Center for Bolig og
Velfærd:
Bosætning udenfor de
store byer

SBI 2010:52

**Tilflyttere til yderområder:
forandring, integration og
strategier**

Statens Byggeforskningsinstitut
AALBORG UNIVERSITET

SBI 2010:53

**Yderområderne og deres
til- og fraflytning**

Baggrundsrapport til SBI 2010:52: Tilflyttere til
yderområder: forandring, integration og strategier

Statens Byggeforskningsinstitut
AALBORG UNIVERSITET

MultiRur: Nordisk
forskningsprojekt om
tilflyttere til
yderkommuner
- Interne og internationale
migranter

STATENS BYGGEFORSKNINGSINSTITUT
AALBORG UNIVERSITET KØBENHAVN

Hvorfor flytter vi?

Traditional forståelse: 'economic man', rationelle beslutninger og flytning betinget af jobmuligheder

Bolig- og bosætningsønsker og -valg er indlejret i hverdagsliv med håb, drømme, ønsker, behov og prioriteringer

- livssituation og forskellige muligheder/begrænsninger

Livsfaseflytninger; genkendelige mønstre gennem forskellige livsfaser

Migration/flytte-beslutning ikke rationel/ mange afvigelser fra generelle mønstre

Hvorfor flytter vi?

Ikke fastlagte normer og handlinger / mange valg og muligheder

Muligheder for og konstruktion af det gode liv fx gode opvækstvilkår for børn, det gode seniorliv

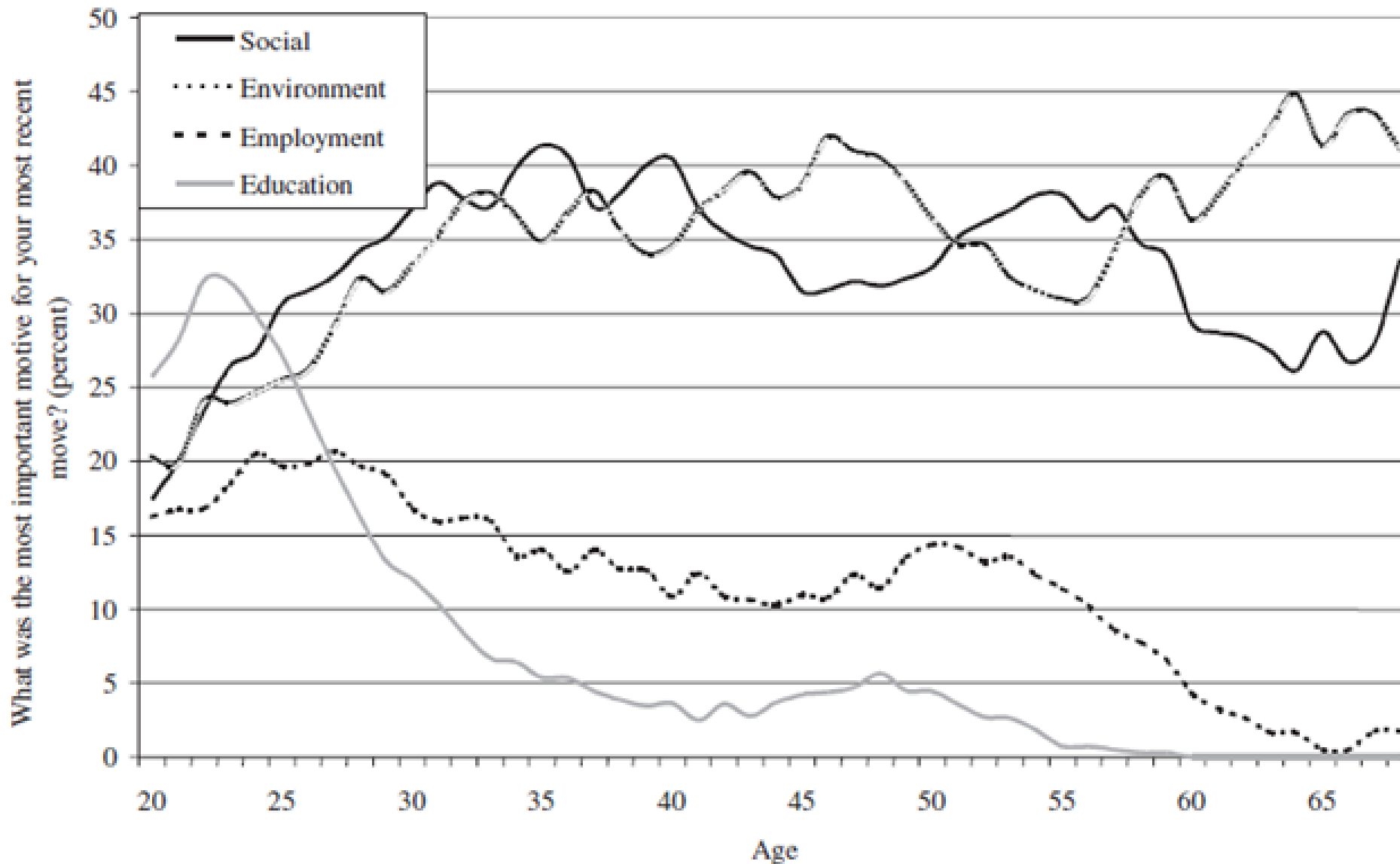
Bolig- og bosætningsvalg udtrykker værdier og præferencer

- udstiller personlighed, holdepunkter, orienteringer og syn på livet

Boligens og bostedets betydning for identitet/fortælling om bolig- og bosætningsvalg

Behov for at forstå migration og flytninger i et større teoretisk og samfundsfagligt perspektiv (social theory)

Flytteårsager nordiske lande

Kilde: Lundholm et al. (2007): New motives for migration?: On interregional mobility in the nordic context. Phd afhandling, Umeå Universitet.

Danskerne vil fra storby til land

Hver syvende dansker vil helst bo på landet, hvis de kunne vælge frit uden hensyn til job og familie.

Det er næsten tre gange så mange, end der rent faktisk bor på landet i dag. Til gengæld ville færre bo i storbyer, end der bor i storbyer i dag.

Kilde: Momentum, oktober 2013

Hvem er tilflytterne og hvor kommer de fra?

Byer med over 50.000 indb.	29	Unge enlige <30 år	11
Mellemstor by (15.000-50.000 indb.)	23	Unge par <30 år	13
Mindre by (2.000-15.000 indb.)	16	Småbørnsfamilier (yngste barn <7 år)	13
Landsby (200-2.000 indb.)	18	Storbørnsfamilier (yngste barn >6 år)	9
Landdistrikt (områder, der ikke har byer med 200 indb. eller derover)	14	Midaldrende enlige (30-60 år)	12
		Midaldrende par (30-60 år)	12
		Ældre par (>60 år)	4
		Ældre enlig (>60 år)	4
Total	100	Sammensatte husstande dvs. beboere på efterskoler og lign.	22
		Total	100

Kilde: Nørgaard H. et al. (2010). *Tilflyttere til yderområder: forandring, integration og strategier*. Hørsholm: Statens Byggeforskningsinstitut.

Hvem er tilflytterne og hvor kommer de fra?

Førtidspensionister	6
Kontanthjælp	7
Folkepensionister	9
Dagpenge	11
Studerende	13
Beskæftigede	51
Andre	4
Total	100

Videregående	10
Mellemlang	16
Andre erhvervsuddannelser	38
Studentereks.	4
Grundskole	32
Total	100

Kilde: Nørgaard H. et al. (2010). *Tilflyttere til yderområder: forandring, integration og strategier*. Hørsholm: Statens Byggeforskningsinstitut.

Årsager til bosætning på landet

Årsager til at bosætte sig på landet (flere svar mulige)	Meget vigtigt	Mindre vigtigt	Ikke vigtigt
For at bo i grønne omgivelser	71.8	15.5	12.7
For at bo i trygge omgivelser	52.5	26.3	21.3
For at få en lavere husleje/boligudgift	32.9	26.7	40.4
For at bo i nærheden af familie og/eller venner	27.5	20.5	52.0
For at få en større bolig	26.5	22.2	51.3
I forbindelse med pensionering	24.6	10.1	65.2
For at bo tæt på mit arbejde	21.5	15.3	63.2
For at få et større nabofællesskab	17.4	39.3	43.4
For at flytte tilbage, hvor jeg eller min partner voksede op	15.5	12,0	72,6

Kilde: Nørgaard H. et al. (2010): *Tilflyttere til yderområder: forandring, integration og strategier*. Hørsholm: Statens Byggeforskningsinstitut.

Har du planer om at flytte?

		Har du planer om at flytte fra din nuværende bopæl?				
		Ja, jeg har planer om at flytte til et andet område på landet	Ja, jeg vil gerne flytte til et byområde	Ja, jeg vil gerne flytte, men har ingen konkrete planer endnu	Nej, jeg ønsker ikke at flytte	Total
	Tilflyttere	5	4	14	77	100
	Fastboende	1	3	15	82	100
Områdetype	Tilflyttere	5	4	11	80	100
	Fastboende	1	2	12	85	100
Mindre by	Tilflyttere	5	4	13	78	100
	Fastboende	1	2	15	83	100
Landsby	Tilflyttere	4	2	13	81	100
	Fastboende	2	3	15	80	100
Landdistikt	Tilflyttere	4	2	13	81	100
	Fastboende	2	3	15	80	100

Kilde: Nørgaard H. et al. (2010): *Tilflyttere til yderområder: forandring, integration og strategier*. Hørsholm: Statens Byggeforskningsinstitut.

Hvorfor vil du gerne flytte? (flere svar mulige)

Andele (pct.) af **tilflyttere og fastboende** som svarer, om de føler de hører hjemme i lokalområdet fordelt på områdetyper.

	Tilflytterne	Fastboende
Der sker ikke nok i landområder	24	18
Jeg har svært ved at falde til i lokalområdet	25	8
Jeg bryder mig ikke om min bolig	17	8
Jeg bryder mig ikke om mit lokalområde	18	4
Der er ikke tilstrækkelige servicetilbud (læge, skole, daginstitution mv.) i lokalområdet	7	13
Jeg er generet af lugt og støj fra landbruget	6	4
Jeg har problemer med mine naboer	5	5
Jeg har fået nyt arbejde	5	4

Kilde: Nørgaard H. et al. (2010): *Tilflyttere til yderområder: forandring, integration og strategier*. Hørsholm: Statens Byggeforskningsinstitut.

Realdania projekt: flytteårsager, forventninger og hverdag

Flytteårsager

- Behov for ny bolig og/eller ønske om andre omgivelser
- Forudgående men begrænset, kendskab til bosætningsområdet
- Naturen og herlighedsværdier afgørende
- Rekreative og trygge omgivelser

Forventninger og hverdag

- Idylliserede forestillinger og forventninger
- Ønske om fælleskab men ikke flyttemotiv
- Lukket lokal kultur og svær integration
- Flest bliver men mange flytter igen

MultiRur projekt: forståelse af på landet flytninger

Dominerende forståelse af *counterurbanisation* som internt flytte fænomen

Ensidig antagelse om, at 'på landet tilflyttere' er økonomisk velstillede/bedre del af middelklassen

Også 'return migration' på tværs af landegrænser: tilbageflytning grundet familierelationer mv.

Stigende omfang af international migration

Diversitet både i forhold til klasse og etnicitet

MultiRur projekt: Diskurser om livet på landet

Generel forståelse/antagelse

- land som statisk og immobil, homogent og mono-etnisk
- by som dynamisk, mobil og multi-etnisk
- by som bosætning for indvandrere

Negative diskurser, stereotype forståelser og repræsentation af livet på landet

- *På landet* er ikke en entydig størrelse
- Både til – og fraflytning

Omstrukturering og by-land sammenhænge

Udviklingen er dynamisk og til stadighed under forandring

- omstrukturering i byerne og på landet – og det midt mellem.
- by/land forskydninger er langsomme

Der er både til- og fraflytning og ikke kun en vej i udviklingen.

- tilflytning til lokalområder også i kommuner med samlet befolkningstilbagegang.

Mange undersøgelser om udvalgte grupper og tidsperioder

- behov for opdaterede og bredere flytteundersøgelser
- behov for faktuel viden og nuancering

Omstrukturering og by-land sammenhænge

Behov for at undersøge by-land sammenhænge fremfor at fastholde by og land som adskilte størrelser.

Behov for at undersøge betydning af diskurser om by og land/storby/provins for flytteønsker og flytninger

